

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تلخیص نموداری

مغنی الادیب

مؤلف: علی اکبر میرزائی

سرشناسه: میرزایی، علی اکبر، ۱۳۵۷ -

عنوان قرارداد: مغنی الادیب، فارسی، برگزیده، شرح

المغنی اللیب عن کتب الاعاریب، فارسی، برگزیده، شرح

عنوان و نام پدیدآور: تلخیص نموداری مغنی الادیب / نویسنده علی اکبر میرزایی.

مشخصات نشر: قم: ارمغان دوستی، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: وزیری، ۱۳۶ ص

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۰۷۴۹-۵-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتاب حاضر ترجمه و تلخیص نموداری کتاب «مغنی الادیب» است که خود

برگزیده‌ای از کتاب «المغنی اللیب عن کتب الاعاریب» تألیف ابن هشام است.

یادداشت: کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط ناشران مختلف منتشر شده است.

موضوع: زبان عربی -- نحو

زبان عربی -- نحو -- راهنمای آموزشی

شناسه افزوده: ابن هشام، عبدالله بن یوسف، ۷۰۸-۷۶۱ ق. المغنی اللیب عن کتب الاعاریب.

برگزیده، شرح

رده بندی کنگره: PJ ۶۱۵۱

رده بندی دیویی: ۴۹۲/۷۵

شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۶۹۲۵۶

تلخیص نموداری مغنی الادیب

نویسنده: علی اکبر میرزایی

ناشر: ارمغان دوستی

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۴۰۲

چاپخانه: زمزم

دفتر مرکزی:

قم، خیابان ارم، پاساژ قدس، طبقه آخر، پلاک ۱۷۶

تلفن: ۰۲۵۳۷۸۳۲۷۰۷ همراه: ۰۹۱۲۱۵۲۱۵۸۴

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه مؤلف
۹.....	باب اول
۹.....	درباره مفردات و احکام آن
۹.....	حرف (همزه)
۱۳.....	حرف (آ)
۱۳.....	حرف (أجل)
۱۳.....	حرف «إذ»
۱۵.....	حرف (إذا)
۱۸.....	حرف (إذما)
۱۸.....	حرف «أذاه» إذن
۱۹.....	حرف (أل)
۲۳.....	حرف (ألا)
۲۴.....	حرف ألا
۲۴.....	حرف (إلا)
۲۵.....	حرف (إلى)
۲۶.....	حرف (أم)
۲۸.....	حرف (أما)
۲۹.....	حرف (أما)
۳۰.....	حرف (إما)
۳۱.....	حرف (أن)
۳۳.....	حرف (إن)
۳۴.....	حرف (إن)
۳۵.....	حرف (أو)
۳۶.....	حرف (أي)
۳۷.....	حرف (إي)
۳۷.....	حرف (أيا)
۳۷.....	حرف (أئمن)
۳۸.....	کلمه (أي)
۳۹.....	حرف (باء)

۴۲.....	حرف (بَجَلْ)
۴۲.....	حرف (بَلْ)
۴۳.....	کلمه (بَلَهْ)
۴۳.....	حرف (بَلِی)
۴۴.....	کلمه (بَیْدْ)
۴۵.....	حرف (تاء)
۴۵.....	حرف (تاء)
۴۵.....	کلمه (تَمْ)
۴۶.....	حرف تُم
۴۶.....	(حرف جیم)
۴۶.....	حرف (جَلْ)
۴۷.....	حرف (جِیْر)
۴۷.....	حرف حاء
۴۷.....	کلمه (حاشا)
۴۸.....	حرف (حَتِی)
۵۰.....	کلمه (حِثْ)
۵۱.....	حرف (حاء)
۵۱.....	کلمه (خَلَا)
۵۱.....	حرف (راء)
۵۱.....	کلمه (رَبْ)
۵۲.....	حرف سین
۵۲.....	سین مفرد
۵۲.....	حرف (سَوَفْ)
۵۳.....	کلمه (سواء)
۵۴.....	کلمه (سِی)
۵۵.....	حرف (عین)
۵۵.....	کلمه (عِلَا)
۵۵.....	کلمه (عِسی)
۵۹.....	کلمه (عَلْ)
۵۹.....	کلمه (عَلْ)
۶۰.....	کلمه (عَلِی)
۶۱.....	کلمه (عَنْ)
۶۳.....	کلمه (عِنْدْ)
۶۵.....	کلمه عَوْضُ
۶۵.....	حرف (غیر)

٦٥.....	کلمه (غیر).....
٦٦.....	حرف فاء.....
٦٦.....	حرف (فاء مفردہ).....
٦٨.....	حرف (فی).....
٦٩.....	حرف قاف.....
٦٩.....	کلمه (قَدْ).....
٧١.....	کلمه (قط).....
٧٢.....	حرف (کاف).....
٧٢.....	کاف مفردہ.....
٧٢.....	حرف (كَانَ).....
٧٣.....	کلمه (كَأَيِّنْ).....
٧٤.....	کلمه (كَذَا).....
٧٥.....	کلمه (كُلْ).....
٧٧.....	کلمه (كَلَّا).....
٧٨.....	کلمه (كَلَّا وَ كَلْنَا).....
٧٨.....	کلمه (كَمْ).....
٧٩.....	کلمه (كَمْ).....
٨٠.....	کلمه (كَيْفَ).....
٨٠.....	حرف (لَام).....
٨٥.....	حرف (لَا).....
٨٨.....	کلمه (لَا تَ).....
٨٩.....	حرف (لَعَلَّ).....
٨٩.....	حرف (لَكِنَّ).....
٩٠.....	حرف (لَكِنَّ).....
٩٠.....	حرف (لَمْ).....
٩١.....	حرف (لَمَّا).....
٩٢.....	حرف (لَنْ).....
٩٢.....	حرف (لَوْ).....
٩٤.....	حرف (لَوْلَا).....
٩٤.....	حرف (لَوْمًا).....
٩٤.....	حرف (لَيْتَ).....
٩٥.....	کلمه (لَيْسَ).....
٩٦.....	حرف (مِمْ).....
١٠٠.....	کلمه (مَتَى).....
١٠٠.....	کلمه (مُذْ وَ مُنْذُ).....

۱۰۱	کلمه (مَع)
۱۰۱	کلمه (مَنْ)
۱۰۲	حرف (مَنْ)
۱۰۳	کلمه (مَهْمَا)
۱۰۴	حرف (نُون)
۱۰۵	حرف (نَعَم)
۱۰۶	حرف (هَاء)
۱۰۷	کلمه (هَا)
۱۰۷	حرف هَلْ
۱۰۸	کلمه (هُوَ)
۱۰۹	حرف (واو)
۱۱۳	کلمه (وا)
۱۱۳	حرف (أَلِف)
۱۱۴	حرف یاء مفرده
۱۱۴	حرف (یا)
۱۱۵	باب رابع
۱۱۵	۱- طریقه شناخت مبتدا از خبر
۱۱۶	۲- طریقه شناخت اسم و خبر از مضاف
۱۱۶	۳- طریقه شناخت فاعل از مفعول
۱۱۷	۴- فرق بین عطف بیان و بدل
۱۱۸	۵- فرق بین اسم فاعل و صفت مشبّه
۱۱۹	۶- اشتراک و افتراق بین حال و تمیز
۱۲۰	۷- اقسام حال
۱۲۲	۸- إعراب اسم شرط، استفهام و مانند آن دو
۱۲۲	۹- مجوزهای مبتدا واقع شدن اسم نکره
۱۲۴	۱۰- اقسام عطف
۱۲۵	۱۱- احکام عطف
۱۲۶	۱۲- مواضع عود ضمیر به متأخر (لفظاً و رتبه)
۱۲۷	۱۳- شرح ضمیر فصل یا عماد
۱۲۹	۱۴- روابط جمله خبریه به مبتدا
۱۳۰	۱۵- الفاظی که نیازمند به رابط هستند
۱۳۰	۱۶- موارد کسب مضاف از مضاف الیه
۱۳۲	۱۷- اموری که فعل با آنها لازم می شود
۱۳۳	۱۸- اموری که با آنها فعل لازم، متعدی می شود
۱۳۴	سخن پایانی

مقدمه مؤلف

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام علي خير خلقه محمد و آله لاسيما بقيّة الله في الأرضين
خدای متعال را هزار مرتبه شکر می گویم که به این حقیر توفیق آغاز و ادامه کارهای
تألیفاتی را داد. و نیز کمک نمود تا به وعده ای که به طالبان علم داده بودم، جامه عمل
بپوشانم.

آری! بعد از شرح هدایه و سیوطی، وعده داده بودم که شرح مغنی را نیز خواهم نوشت و
این بذر عنایت الهی بود که زمین درون مرا سرسبز نمود تا از آن چنین نوشته هایی درو
شود.

شرح مغنی الادیب را متفاوت با کتاب های دیگر نوشتم زیرا این کتاب بیشتر استدلالی و به
قولی اجتهادی است و پر از اقوال اهلای می باشد که بهترین نوع کار بر آن این است که نکات
اصلی را استخراج کرده و آنها را با دسته بندی های مناسب، مرتّب و منظم نمود و بهترین
نظم و ترتیب ها را این گونه یافتیم که به صورت نموداری بیان شده و در ضمن آن توضیحاتی
داده شود.

دسته بندی مطالب به صورت نموداری، مشکلات خاص خود را دارد چون دقت زیاد و
اشراف کامل را می طلبد تا مباحث، پراکنده و نامفهوم نشده و بی ربط با یکدیگر به نظر
نیایند.

در این جا باید از زحمات تمام کسانی که با تلاش زیاد کتاب مغنی اللیب را تبدیل به مغنی
الادیب کردند، تشکر کنم و من همیشه و از هر فرصتی برای قدردانی استفاده کرده ام و این
کار را بیجا، اساسی، ماندگار و بسیار مفید معرفی نموده ام.
مهمترین ویژگی این شرح همان نموداری بودن آن است که همراه با توضیحات کافی و
مفید تدوین شده و در اختیار طالبان علم قرار گرفته است.

خدای متعال را صمیمانه سپاس می‌گویم و از ذات نامحدود او عنایت خویش و دعای حضرت ولی عصر (عج) را برای خود، خانواده و تمام مؤمنین و مؤمنات خواهانم.

والیه المصیر

تیرماه ۱۳۸۴

حوزه علمیه قم - علی اکبر میرزایی

www.ketab.ir